

Список використаних джерел:

1. Казначєєва, Г.А. Студентська молодь в політичному процесі сучасної України: тенденції та пріоритети політичної участі [Текст]: автореф. дис. ... канд. політ. наук / Г.А. Казначєєва. – К., 2004. – 27 с.
2. Катусєва, К.А. Тенденції політичної участі молоді в суспільстві: політичний абсентеїзм, автономна та мобілізована участь [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://gosreg.amchs.ru/pdf/files/1number/articles/Katusheva_article.pdf
3. Ментальність української молоді: політичні орієнтири та кумири [Електронний ресурс] // Інтернет-журнал «Гефтер» // URL: <http://gefter.ru/archive/8369>
4. Пахоменко, С.А. Трансформація політичної поведінки молоді в умовах кризи соціокультурної ідентичності [Текст] / С.А. Пахоменко. – автореф. дис.... к.філософ.н. – Ростов-на-Дону, 2007. – 26 с.
5. Романова Є.В. Формування моделей політичної поведінки молоді [Текст] / Є.В. Романова – К.: 2016. – 121 с.
6. Савруцька Є.П. Аналіз динаміки якісних характеристик ціннісної свідомості молоді Росії [Текст] / Є.П. Савруцька. – 2011. – № 10. – С. 92-96.

Дем'яненко О.О.

здобувач,

*Київський національний університет
імені Тараса Шевченка*

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ПОЛІТИЧНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ

Виявлення ключових точок перетину громадянського суспільства та політичної модернізації постає досить складним завданням, адже передбачає, з одного боку, наявність системних знань з приводу першого феномену та другого процесу соціально-політичної дійсності, з іншого, – фахових аналітичних здібностей дослідника, які дозволять методологічно обґрунтувати досліджувану кореляцію. Особливої складності цьому завданню додає багатоманітність та неоднозначність наукових підходів та поглядів щодо змісту та специфіки політичної модернізації (форми, потенціал, відмінність від політичної трансформації тощо) й суті та функцій громадянського суспільства.

Задля уникнення сутнісно-понятійної плутанини, пояснимо авторську перцепцію. Під політичною модернізацією ми розуміємо оновлення (а не відкидання) політичного інструментарію та методик, завдань та функцій, організаційних структур, що визначають діяльність різних політичних акторів, відповідно до найбільш сучасних ефективних патернів. Більш лаконічно, – осучаснення політичної системи загалом. Громадянське суспільство – рівноправний партнер поряд із державою, ЗМІ, приватним сектором, який бере активну участь у виробленні, здійсненні та контролі публічної політики. У такій якості громадянське суспільство може повноцінно реалізовуватися виключно за демократичних умов. Політична ж модернізація має місце за різних типів політичних режимів, однак, найбільш вичерпно розкриває свій

потенціал також у контексті демократичних реалій, тому що лише демократія виступає гарантом реалізації плюралізму у різних суспільних сферах. А плюралізм, у свою чергу, формує продуктивне середовище для вироблення інноваційних підходів та ідей, а також їхньої імплементації та захисту на правовому рівні.

Отже, як ми бачимо, об'єднавчим началом, а точніше, – соціально-політичним каркасом, взаємодії політичної модернізації та громадянського суспільства виступає демократія з усім притаманним їй комплексом принципів. Важлива особливість взаємодії політичної модернізації та громадянського суспільства полягає у тому, що перша є своєрідним продуктом наукового, технологічного, інформаційного, комунікаційного, економічного тощо розвитку соціуму, невід'ємною складовою якого (за демократичних умов) постає громадянське суспільство. Відповідно, останнє виступає у ролі креатора політичної модернізації. Зі свого боку, процес політичної модернізації визначає динаміку та вектори удосконалення громади, як одного із провідних акторів соціально-політичної дійсності. І часом, має наслідки, які не були передбачені суспільством, але імпульс отримали саме від нього. Відтак, можна говорити про існування суб'єкт-суб'єктних відносин між громадянським суспільством та політичною модернізацією, які, в залежності від конкретної ситуації та ролей, можуть перетворюватися на суб'єкт-об'єктні, при чому у обох напрямі. У даному випадку погодимося з соціальним філософом В. Фофановим, який зазначає, що «Суб'єкт-об'єктне відношення – це не самостійний тип соціальних відносин, а один з моментів більш складного цілого, один з моментів взаємодії двох суб'єктів» [1].

Схема взаємодії громадянського суспільства та політичної модернізації має, на наше переконання, циклічний, а не лінійний характер. Громадянське суспільство, будучи незадоволеним певним аспектом політичної системи, артикулює потребу його удосконалення, адресовану усім акторам публічного процесу, у ході, зазвичай, спільної роботи цих акторів виробляються модернізаційні рішення, потім відбувається їхня реалізація, далі іде оцінка, і зрештою, виникають нові вимоги. Перманентність цього процесу пов'язана з постійною зміною внутрішніх та зовнішніх умов соціально-політичної царини, виникненням нових потреб, втратою актуальності окремих ресурсів, технік тощо. При чому, немає об'єктивних підстав, щоб говорити про спіралевидну логіку розгортання досліджуваної взаємодії, адже вирішення нових проблем в оновлений спосіб не є синонімом якісного стрибку (прогрес у короткостроковій перспективі з часом може перетворитися на регрес у довгостроковій).

Отже, наявність когнітивних зв'язків між політичною модернізацією та громадянським суспільством очевидна. Якщо ж вести мову більш детально про сучасні вектори взаємовпливів, можна зазначити наступне. Політична модернізація розширює функціональність громадянського суспільства, робить його повноцінним актором публічної політики; диверсифікує його склад; сприяє соціальній мобільності; підвищує політичну культуру та компетентність громадян; полегшує внутрішню та зовнішню комунікацію і т. д. Громадянське суспільство як чинник політичної модернізації впливає на її інтенсивність,

предметність, масштабність, ефективність, оперативність, оптимальність, системність, правове регулювання тощо. Як ми бачимо, на рівні якісних розвідок, в межах яких і відбувалося наше дослідження, можна довести взаємодію між громадянським суспільством та політичною модернізацією, визначити особливості їхньої кореляції, ключові вектори впливу. Питання ж, що з них має більше впливового охоплення, потребує вже кількісного аналізу, який може стати аспектом подальших студій досліджуваної проблеми.

Список використаних джерел:

1. Фофанов В. Социальная деятельность как система. – Новосибирск: Наука, 1981. – С. 150.

Конет А.В.

аспірант,

*Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича*

ПОЛІТИЧНА КУЛЬТУРА ЯК ЧИННИК ВПЛИВУ НА ПОЛІТИЧНУ ПОВЕДІНКУ ГРОМАДЯН

Актуальність дослідження зумовлена проблематикою дослідження особливостей політичної культури як чинника впливу на політичну поведінку громадян. Проблеми формування нового типу політичної культури потребують детального аналізу, всебічного врахування об'єктивних і суб'єктивних факторів, що впливають на політичну поведінку різних груп населення.

Політична поведінка громадян сучасної України характеризується впливом політичних орієнтацій, типів поведінки, певних стереотипів, що сформувались за часів радянської влади. Незважаючи на це, останнім часом спостерігається досить висока активність громадян під час виборчих кампаній, опитувань громадської думки, інших суспільно-політичних акцій, що є ознакою демократичного розвитку суспільства. Зміни в політичній культурі мають поєднуватися із змінами у політичній поведінці. При відсутності готовності людей прийняти демократичні принципи, нав'язані їм політичні інститути не зможуть функціонувати. На це звертають увагу політиків вчені, які досліджують трансформаційні процеси в Україні. Культура виступає своєрідним інформаційним фільтром суспільства. Зміни економіки, суспільно-політичного устрою мають поєднуватися із змінами в політичній культурі. Україна за конституцією демократична держава. Без демократичної культури неможливе формування розвинутої демократії. Демократична політична культура визначає характер політичного процесу. Проблема культури все частіше розглядається як домінуюча з позиції розвитку всієї цивілізації [1, с. 43].

Визначення «політична культура» має багато тлумачень, серед яких можна виділити такі: система переконань, почуттів та вірувань. Ці тлумачення